

ฟันฟูคลองเจดีย์บูชา

อาณูภาพนโยบายสาธารณะเพื่อสุขภาพแบบมีส่วนร่วม

เมื่อเร็วๆ นี้ ผมมีโอกาสได้มีส่วนร่วมกับเวทีสำคัญมากของภาคีเครือข่ายสมัชชาสุขภาพจังหวัดทั้ง 26 จังหวัดภาคกลาง โดยมีมหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐมร่วมกับสำนักงานคณะกรรมการสุขภาพแห่งชาติ (สช.) เป็นแกนหลักในการสนับสนุน นั่นคือเวที “ยกระดับพลังความรู้สู่การพัฒนาและขับเคลื่อนนโยบายสาธารณะเพื่อสุขภาพแบบมีส่วนร่วม” ครับ

ถึงชื่อยาวไปหน่อย แต่สรุปเนื้อหาโดยรวมให้เข้าใจได้แบบสั้นๆ ง่ายๆ ก็คือ การเก็บเกี่ยวประสบการณ์การขับเคลื่อนนโยบายสาธารณะเพื่อสุขภาพแบบมีส่วนร่วมจากที่ต่างๆ พร้อมนำตัวอย่างของการพัฒนาศักยภาพพื้นที่มาเล่าสู่กันฟัง เพื่อกลับไปใช้ประโยชน์ในชุมชนของตนเอง โดยมีผู้ฟังมาจากเครือข่าย 3 ภาคส่วน คือ ภาครัฐ วิชาการ และประชาสังคม

นโยบายสาธารณะเพื่อสุขภาพแบบมีส่วนร่วมในที่นี้ หมายถึงแนวทางการแก้ปัญหาในพื้นที่ที่ประชาชน ประชาคม ประชากรรัฐ ร่วมกันคิด ร่วมกันกำหนด เป็นแนวทางสร้างสังคมสุขภาวะในแบบประชาธิปไตยทางตรงที่ทุกคนมีส่วนร่วมนั่นเองแหละครับ

ในเวทีมีการยกตัวอย่างที่ประสบความสำเร็จจากมายหนึ่งนั้นคือ การฟันฟูคลองเจดีย์บูชา จังหวัดนครปฐม ใกล้ๆ กรุงเทพฯ นี่เองละครับ

จากคลองใสๆ สวยๆ ที่เต็มไปด้วยกลิ่นอายของประวัติศาสตร์ในอดีต และที่สำคัญ เป็นเส้นทางเสด็จพระราชดำเนินของ พระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ทำให้สายน้ำนี้ควรจะได้รับการดูแลรักษาให้เป็นมรดกทางจิตวิญญาณ จนถึงช่วงลูกชั่วหลาน ให้ได้เห็นคุณค่าของคลองที่อายุยืนยาวมากกว่า 100 ปี

แต่ที่ผ่านมา คลองเจดีย์บูชาในบางช่วงกลับกลายเป็นคลองระบายน้ำที่เน่าเสีย ทั้ง ขยะ ผักตบชวา เต็มพริ๊ด!! ชุมชนจึงมีแนวคิดทำอย่างไร คนริมคลองจะรัก เชิดชู และรู้คุณค่า ทำให้พี่น้องชาวนครปฐมกว่า 7 แสนคนใน 12 ตำบลที่สายน้ำนี้ไหลผ่าน ได้เห็นความสำคัญของรากฐานการฟันฟูอนุรักษ์ร่วมกัน

โดยเมื่อต้นปีที่ผ่านมา ชาวชุมชนและนักวิชาการที่

ตื่นตัว นำโดย ผศ.เด่นศิริ ทองนพคุณ คล้องแขนกันหาแนวร่วม กำหนดประเด็นปัญหา ล้อมวงคุยกับชาวบ้านช่วยกันขับเคลื่อน โดยนำ เจดีย์บูชา เป็นศูนย์กลางทางจิตใจ มีการระดมบุคลากร นักคิด นักเขียน นักขับเคลื่อน นักประสาน และนักพูด ผนึกกำลังโดยพื้นที่ชุมชน ร่วมกันคิด ช่วยกันดำเนินการ

ไฮไลต์สำคัญ คือ เวที สมัชชาสุขภาพจังหวัดนครปฐมเชิญทุกภาคส่วนเข้ามาร่วมกันผลักดันให้ประเด็นนี้เป็นวาระของจังหวัด จนได้รับฉันทมติเป็นข้อเสนอจำนวน 9 ข้อใช้เป็นแนวทางการทำงาน ให้ทุกฝ่าย สานพลัง กับนโยบายของภาครัฐ เสนอแผนงานที่บูรณาการครบวงจรก่อนไปพบ ผู้ว่าราชการจังหวัดนครปฐม ทำให้การขับเคลื่อนมีความสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น

แม้ในระยะแรกทุกคนค่อนข้างเหนื่อย เพราะจะต้องเข้าพบคนนั้นคนนี้ หาแนวร่วมในการฟันฟูคลองเจดีย์บูชา แต่เมื่อต่างเห็นความสำคัญ ทำให้มี ลูกฮึด! พร้อมลงมือช่วยกันแก้ปัญหาอย่างจริงจัง เกิดรูปธรรมความร่วมมือกันมากขึ้น ไม่ว่าจะเป็นการจัดซื้อเรือจัดเก็บและฝาระวังการทิ้งขยะตลอดลำน้ำ ลดปริมาณขยะ ผักตบชวาด้วยการรณรงค์ให้ทุกฝ่ายช่วยกันดูแลให้คลองใสสะอาดมากยิ่งขึ้นครับ

โดยต่อมา ได้มีการแต่งตั้ง คณะกรรมการฟันฟูคลองเจดีย์บูชา ทั้งในระยะสั้นและระยะยาว เป็นโครงสร้างการบริหารจัดการอย่างเป็นระบบ เพื่อให้นโยบายสาธารณะนี้มีความยั่งยืน ส่งผลให้ความเห็นดีเห็นชอบที่เคยมี ก็หายไปเป็นปลิดทิ้ง!

นี่ละครับ อาณูภาพ ของคำว่า นโยบายสาธารณะเพื่อสุขภาพแบบมีส่วนร่วม และหัวใจดีหัวใจของคนนครปฐม ที่ผมขอใช้คำว่า..นำบูชาจริงๆ ครับ! ●

